

Részletek Téry Ödön írásaiból

(Összeállította Vuray György)

1888. december 5. Felhívás a Magyarországi Kárpát-Egyesület Budapesti Osztályának megalakítására.

Rég érzett hiány, hogy a turistaság hazánkban, különösen annak szívében, a fővárosban, támogatásban nem részesül. Habár a Magyarországi Kárpát-Egyesület a turistaságot már több év óta műveli, részint csekély anyagi ereje, részint az e téren uralkodó közöny miatt széles körű eredményeket nem volt képes elérni. Az egyesület nemes törekvéseinek támogatására, a turistaságnak hazánkban való fejlesztésére s terjesztésére, a fővárosi közönség részére vonzó kiránduló helyekül kínálkozó hegyvidékek megismertetésére szükségesnek tartanók, hogy az ügy iránt érdeklődők a fővárosban önálló osztályt hozzanak létre.

Célunk megvalósítására időszaki közlönyt tartunk szükségesnek, mely különösen a hazai turista-mozgalmakról közölvén cikkeket, az egyesület tagjai közötti érintkezéseket segítené s emellett a kirándulásokra kínálkozó tájakat írásban s képekben bemutatná. Hogy ily kirándulásokat lehetővé tegyen, osztályunk gondoskodnék a jutalmazó pontokra vezető utaknak jelzésekkel való ellátásáról, tájékoztató táblák felállításáról, a szükséghez képest menedékházakat építtetne. Gondoskodnék, hogy minden községben legyen megbízott képviselője, ki a kiránduló közönséget útbaigazítással szolgálja, s örködik, hogy a vendéglősök, fuvarosok zsarolásának vagy bármi zaklatásnak ne legyenek kitéve. A nyári évadban az osztály hazánk legszebb tájaira kirándulásokat szervezne, gondoskodnék mérsékelt áru menetjegyekről, a hely színén ellátásról. Kiadna útikalauzokat, tájékoztató füzeteket, szerkesztene megfelelő turistatérképeket, kapcsolatba lépne a külföldi rokon egyesületekkel. Leendő közlönyének hasábjain tért nyitna minden, e szakba vágó kérdés megvitatására, s a tagoknak készséggel szolgálna tanáccsal.

Tisztelettel felkérjük tehát, szíveskedjék leendő osztályunk ügyét hathatós pártfogásába venni, csatlakozni, és a nemes ügynek másokat is megnyerni. E célból van szerencsénk a mellékelt aláírási ívet oly kéréssel átnyújtani, hogy azon osztályunknak tagokat gyűjtven, az ívet mihamarabb juttassák el dr. Téry Ödön úrhoz.

1889. március 7., az osztály választmányi ülésén

Az elnökség a budapesti helyi érdekű vasutak igazgatóságához mérsékelt áru menetjegyekért folyamodott. Azon kedvezmény adatott az osztálynak, hogy tagjai a szentendrei vasút összes állomásaira, úgyszintén a haraszti és cinkotai vasút végállomásaira és vissza (a tagsági jegy előmutatása mellett) a másodosztályú jegyeket féláron vásárolhatják. Ezenkívül a társas kirándulásokra csoportos jegyeket fognak kiadni, amelyek még nagyobb árleengedésekkel járandnak.

1890. szeptember, Turisták Lapja

Baross miniszter epochális alkotásának, a zónának életbelépte óta honfiaink között is óriási arányokat kezd ölteni az utazási kedv, s a külföldiek is mind nagyobb számban keresik fel hazánk ismertebb vidékeit.

A zóna hódít, s az utazás olcsóságánál fogva méltán föltételezhető, hogy a turisták száma is évről évre fokozódni fog. Hogy azonban ez megvalósuljon, derekasan hozzá kell látni az előfeltételek megteremtéséhez. Ugyan hazánk bővelkedik vadregényes, szép vidékekben, de valljuk be, azokat még mi magunk is alig ösmerjük. Azt sem tagadhatjuk, hogy a turisták ellátásával is baj van. Eltekintve egy pár helytől, a turisták alig részesülhetnek még a legszerényebb igényeket kielégítő ellátásban is. Sajnálattal kell utalnom arra, hogy Stájerország, Tirol vagy a Salzkammergut nyaraló helyeit honfitársaink ezrei keresik fel – ott költvén el azokat a forintokat, amiknek itthon is lenne helye.

Hazánkban a turistaságot céltudatosan fejleszteni, s az ország egész területére kell kiterjeszteni. Fel kell rázni szunnyadásukból mindazon vidékek lakosságát, kiknek környezete a turistákat érdeklő természeti szépségeket rejt. Ezért is üdvözlöm az új Magyar Turista Egyesületet, amely tudomásom szerint most van alakulóban, és mindezek megvalósítását tűzte zászlajára.

1893. december, Turisták Lapja

Midőn a Turisták Lapjának jelen füzetével évfolyamunk befejező számát adjuk, kötelességemnek érzem elmondani, hogy az utolsó, júniusban megjelent füzet óta miért tellett el közel fél esztendő. Tudott, hogy e lap szerkesztésével Thirring Gusztáv s jómagam bíztak meg. Hivatalos elfoglaltságaim miatt idén alig foglalkozhattam a szerkesztői teendővel, tudván, hogy az Thirring barátomnál a legjobb kezekben van. Azonban az ő viszonyaiban is olyan változások állottak be, amik miatt kénytelen volt nem csak a szerkesztés tennivalóiról, hanem egyesületi tisztségéről is júniusban lemondani. Magam hosszabb útról csak december elején tértem haza, ekkor láthattam hozzá egyesületünk pangásnak indult ügyei rendezéséhez s e füzet összeállításához. Hogy idei évfolyamunk csekélyebb tartalommal jelent meg, annak oka, hogy az előző évi folyam rendkívül bő terjedelemmel történt kiadása nem állott arányban egyesületünk tagjainak, s ekképp anyagi lehetőségeinek gyarapodásával – így az idei évfolyam terjedelmét amúgy is meg kellett szorítanunk.

Legyen szabad reménylenem, hogy t. tagtársaim, az előadottak után, füzetünk késedelmes megjelenését megbocsátják.

1900. december, Turisták Lapja 9-12. szám

Az 1897. év nyarának egyik délutánján Feri és Ödike fiammal hajón utaztam Dömösre oly szándékkal, hogy az esti vonattal utánunk jövő Dóri

Gyula és Petrik Lajos barátaimmal másnap reggel felrándulunk Dobogókőre, megtekinteni a menedékház építéséhez tett előkészületeket. Esteledett, mikor Dömösre értünk, az utánunk érkezőket bevárando, a falu legelőkelőbb korcsmájába, a Madzagba vonultunk. Itt találtak ránk barátaim, kikkel rögtön a Dobogókőre indulás mikéntje beszélgetett meg. Épp holdtölte volt, a derült égboltról ezüstös fény áradt. Ez nagy kedvet keltett bennünk, hogy lefekvés helyett – éjjel másszunk fel. Társaim még nem készültek el, így a kis Ödivel nekiindultunk a Malompatak völgyének. Csakhamar elértük a Lukács-árok után az útelágazást, ahol bevártuk a többieket. Rövid haditanács után a völgyben való továbbhaladás mellett döntöttünk. Közben a kisöreget elnyomta a buzgóság. Nem akarván álmát megzavarni, hátamra ültettük, két lábát hátzísákom két szíján átbujtatva, zsákom biztosan megtartotta ökelmét.

Mire a Rám-völgy felső végére értünk, a hold eltűnt a Dobogókő gerince mögött s mi a Szerkövek melletti teknő meredélyén sötétben kapaszkodtunk fölfelé. A kisöreg még mindig aludt, az sem zavarta, hogy közben Dóri bácsi hátára került. Hajnali 2 óra tájt érve a fennsíkra, a pirkadásnak még csak jele sem mutatkozott, a hold azonban teljességében ragyogott. Innen már Ödike is a saját lábait használta – csak azt nem értette, miképp került ide.

Dobogókőn letelepedve, tűz mellett elköltöttük reggelinket s magunk is elszenderültünk. De a nap első sugarai hamar talpra állított mindenkit. Meggyőződvn, hogy a menedékház munkálatai rendben folynak, utunkat Pilisszentkereszt felé vettük.

1905. február 25., az MTE Budapesti Osztályának közgyűlése

Nem kívánom becses türelmüket száraz szám adatok sorolásával próbára tenni. Inkább – futó pillantást vetve – osztályunk múltjába, a szemeim előtt lebegő jövő eszményképeit vázolnám.

Osztályunk eddigi főnnállása alatt, bátran mondhatni, megalapította a magyar turisztaságot, s olyan turistákat nevelt, kik a Pilis mellett bejárják a Kárpátokat, a Magas-Tátrát és elkalandoznak az Alpesekebe is. Ezen fölül

olyan alkotásokat mutathatunk fel, mint a dobogókői és az Öt-tavi menedékház. Köszönhetjük mindezt tagtársainknak, kik ügyünk iránt lankadatlanul lelkesednek, s ha kell, áldozatokat is képesek hozni. Nem kevésbé fontos, hogy az osztály pénzügyi viszonyai mindenkor szolid alapokon, a józan takarékoság jegyében irányítottak. Ez engedi meg, hogy Dobogókőn hamarosan felépülhessen második menedékházunk. Nézetem szerint egy újabb tátrai menedékház építése is feladatunk lenne, de a Vác fölötti Nagyszál, a Kesztlőc fölött emelkedő Kétágúhegy orma vagy a Dömös melletti Keserős teteje is megérdemelnék, hogy ott kisebb menedékházakat állítsunk.

De tovább nem folytatom, nehogy önök arra kérjenek, hagyjak fel légváraim építésével. Nem. Én ezeket nem tartom légváraknak, s a múltból merített hitem alapján bízom, hogy osztályunk ezeket el is fogja érni.

1909. április 24., az MTE közgyűlésének megnyitója

T. közgyűlés!

Mint évfőzőtáival szokás, én is magamba szálltam s számot vetettem magammal, illetve egyesületünk életével, vajh mi volt az eredménye múlt évi létünknek? Sajnos, az eredmény – nézetem szerint – vajmi kevés. Merthogy példának okáért sok utánjárással és figyelemmel messze vidéken vándorgyűlést rendezzünk azért, hogy azon szinte kényszerből alig néhány ember jelenjen meg: azt talán örvendetes jelenségnek nem mondanám.

Napról napra jobban érzem, hogy meguntam a közöny elleni viaskodást, s, őszintén szólva, nagyon elkedvetlenedtem. Minthogy pedig ily módon nem lehet semmiféle ügyet sikerrel szolgálni, kérem önöket, hogy mentsenek fel tisztségemből. Álljon elő az ifjabb gárda, haladjon velük az egyesület, s arassanak több babért, mint amennyi nékem kijutott. Én pihenni óhajtanék, nehogy másoknak útjában állva, azok ne juthassanak abba a helyzetbe, hogy tudásukat, buzgóságukat egyesületünk javára fordítsák.

Hogy kérésemet teljesíthesse, a közgyűlést ezennel megnyitom.

1909. december, Turisták Lapja 11-12. szám

Az MTE tagjaihoz és a Turisták Lapja t. olvasóihoz!

Viszonyaim alapos megváltoztával, megváltoztam magam is. Nagy elfoglaltságom közepette már nem vagyok képes az egyesület ügyeivel és a Turisták Lapja szerkesztésével úgy foglalkozni, mint ahogy óhajtanám, különben pedig kimondom, hogy el is kedvetlenedtem. A vállalt ügyet továbbra is szolgálni részemről lehetetlenség lévén, február hó 14-én megváltam a Budapesti Osztály, s szeptember 23-án az anyaegyesület elnöki székétől, egyúttal a Turisták Lapja szerkesztésétől is.

Midőn ezeket tisztelettel becses tudomásukra adom, arra kérem önöket, hogy elfelejtve hibáimat, tartsanak meg szíves emlékülben, egyidejűleg hálás köszönetemet fejezem ki mindazoknak, kik törekvéseimben támogattak.

Budapest, 1909. október 19-én.

Dr. Téry Ödön